

Not 17

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 18 maj 2021 följande beslut (6625-20).

Bakgrund

1. Naturvårdsverket beslutade att SCA Obbola AB skulle betala miljöavgift på utsläpp av kväveoxider för 2018. Bolaget överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Umeå som avslog överklagandet. Sedan bolaget överklagat förvaltningsrättens dom beslutade Kammarrätten i Sundsvall att inte meddela prövningstillstånd.

2. Såväl förvaltningsrätten som kammarrätten angav Naturvårdsverket som motpart till bolaget och förvaltningsrätten kommunicerade ett yttrande från bolaget med Naturvårdsverket.

Yrkanden m.m.

3. *SCA Obbola AB* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska meddela prövningstillstånd i kammarrätten.

Skälen för avgörandet

4. Högsta förvaltningsdomstolen finner skäl att meddela prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

5. Av 34 a § första stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) framgår att för de mål det är särskilt föreskrivet krävs prövningstillstånd för att kammarrätten ska pröva ett överklagande av ett beslut som förvaltningsrätten har meddelat i målet.

6. Målet i kammarrätten avsåg ett beslut om att påföra miljöavgift enligt lagen (1990:613) om miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion, miljöavgiftslagen. Enligt 19 § gäller i fråga om förfarandet bl.a. bestämmelserna om beslut om punktskatt i 53 kap. 1 § första stycket skatteförfarandelagen (2011:1244), SFL, och om överklagande i 67 kap. 11 och 27 §§ SFL. Enligt 20 § miljöavgiftslagen ska vid tillämpningen av 19 § vad som sägs om punktskatt och Skatteverket i stället gälla avgift och Naturvårdsverket.

7. I 67 kap. 27 § SFL föreskrivs krav på prövningstillstånd i kammarrätten vid överklagande av vissa angivna beslut av förvaltningsrätten, dock inte beslut om punktskatt. Således omfattas inte beslut om att påföra miljöavgift enligt miljöavgiftslagen av kravet i 67 kap. 27 § SFL på prövningstillstånd i kammarrätten.

8. Det finns vidare inte någon annan bestämmelse som innebär att det i mål om påförande av miljöavgift enligt miljöavgiftslagen krävs prövningstillstånd för att kammarrätten ska pröva ett överklagande. Kammarrätten borde således ha prövat bolagets överklagande i sak. Kammarrättens beslut ska därför undanröjas och målet återförvisas till kammarrätten.

9. I 7 § första stycket miljöavgiftslagen anges att det hos Naturvårdsverket ska finnas ett allmänt ombud som för det allmännas talan hos allmän förvaltningsdomstol i mål enligt lagen (se även prop. 2001/02:127 s. 194). Samtidigt framgår av 19 och 20 §§ miljöavgiftslagen samt 67 kap. 11 §

första stycket SFL att Naturvårdsverket är klagandens motpart efter att handlingarna i målet har överlämnats till förvaltningsrätten.

10. Vad som nämnts i punkten 9 aktualiserar frågorna om det allmänna ombudet eller Naturvårdsverket ska vara bolagets motpart och om det varit korrekt av förvaltningsrätten att kommunicera med Naturvårdsverket. Kammarrätten bör vid sin prövning av bolagets överklagande ta ställning till dessa frågor.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen meddelar prövningstillstånd.

Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer kammarrättens beslut att inte meddela prövningstillstånd och visar målet åter till kammarrätten för ny handläggning.

I avgörandet deltog justitieråden *Knutsson, Bull, Baran, Gäverth och Jönsson*. Föredragande var justitiesekreteraren Tobias Andersson.

Förvaltningsrätten i Umeå (2020-07-09, Södergren):

Förvaltningsrätten anser att det saknas skäl att göra någon annan bedömning än Naturvårdsverket när det gäller frågan om vilka månader under 2018 som bolagets kontroll av mätutrustningen har uppfyllt de krav som anges i föreskrifterna. Frågan blir därefter om konsekvensen av detta förhållande, som bolaget hävdar, blir oproportionerligt hård.

De aktuella bestämmelserna riktar sig till stora företag med verksamhet som innebär betydande miljöbelastning. Företagen förväntas lägga betydande resurser på att begränsa denna miljöbelastning. Att regler om bl.a. avgifter är ”fyrkantigt” utformade och även tillämpas på ett ”fyrkantigt” sätt av myndigheterna förenklar den offentliga kontrollen av företagen och tjänar på det sättet ett angeläget ändamål. Bolaget har inte påstått att det har varit svårt att förstå vad som krävdes i fråga om kontroll av mätutrustningen, utan enbart att det har kommit som en överraskning att Naturvårdsverket faktiskt valde att tillämpa föreskrifterna enligt sin ordalydelse. Att detta har lett till att bolaget har fått betala en högre miljöavgift än man hade fått om man hade följt föreskrifterna om kontroll av mätutrustningen kan enligt förvaltningsrättens mening inte betraktas som oproportionerligt. Naturvårdsverkets beslut är därför riktigt och överklagandet ska avslås.

– Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Kammarrätten i Sundsvall (2020-11-12, Lovén och Törnered):

Kammarrätten har gått igenom allt material som finns i målet och kommit fram till att prövningstillstånd inte ska meddelas. Överklagandet kommer därför inte att prövas av kammarrätten.

– Kammarrätten meddelar inte prövningstillstånd. Förvaltningsrättens avgörande står därför fast.